

Naozaj Pustá stena...

Vilo Jakubec

Uf!!! Zalieva ma strašná bolesť! Pri pokuse odtlačiť sa v kolmom, širokom a nafúkaným snehom oblepenom komíne mi čosi prasklo v chrbte pod pravou lopatkou. Je mi na odpadnutie, stojím v takom akomsi polorozpore asi 70-80 metrov nad úpäťm steny, no asi len štyri metre pod štandujúcim Janom. Mám pocit, že končím...

Začalo to včera, keď sme si boli urobiť stopu pod túto totálne zabudnutú stenu Pustej veže a obzrieť líniu, ktorú sme si vyhliadli už oveľa skôr.

Bolo to ešte v zime 1997, v dobe, keď sme sa obaja už v zrelom lezeckom veku dali dokopy. V tom čase sme si po prvýkrát všimli túto nenápadnú vežu, učupenú v tieni slávnych severných stien Vysokej a Galérie Ganku. A zapáčila sa nám. Odláhlá, ponúkajúca hneď dve pekné skalno-mixové steny a naozaj pustá... Veď jediný výstup, o ktorom sa dalo dozvedieť v sprievodcoch, bola cesta Abgarowicza a Schramma (kl. V.) ešte z leta 1947, vedúca kdesi v ľavej časti severnej steny. Voľné línie sme videli všade. No a výsledkom bola ešte v tú zimu prvá, nová cesta stredom severnej steny, ktorú sme si užili v trojici s fatalistom Milanom. Podmienky slušné, počasie tiež, a tak po ôsmich hodinách a ôsmich dĺžkach hľadáme v končiacom sa dni po prvýkrát cestu z vrcholu. Ostala tam po nás fiktívna pečať s názvom „Osudová hra“.

O dva roky neskôr sme tu opäť. V polovici marca 1999 schádzame ráno zo sedla Váha dole do hĺbky. Teplo útulnej chaty sa opúšťa vždy ťažko, ale dnes to stojí za to. Je nádherne. Tu hore vychádza slnko, no pod nami v Českej je ešte šero a rozpadávajúca sa inverzná oblačnosť. Dole nejde žiadna stopa, vraj tu nikto nebol skoro dva mesiace. Stena Vysokej je silne osrienená, Stanislavského cestou sa sypú prachové lavíny, zato sneh pod našimi skeletmi vyzerá byť v poriadku. Veď naposledy snežilo v pondelok a dnes tu máme sobotu. „Naša“ stena je trochu nižšie a odtiaľ zhora taký piadimužík. Zrejme práve preto zostala dosiaľ panenská. Zostava pred dvoch rokov sa nezmenila (slovenská zmes: Žilina, Banská Bystrica, Poprad). Stena predsa len áno. Dnes sme si vybrali severozápadnú stenu, doteraz, aspoň podľa našich vedomostí, bez výstupu. Takže proste sviatok! Už pred šiestimi týždňami sme si v nej vyhliadli dve výrazné línie zárezmi a tú pravú z nich chceme dnes okúsiť. Čím sme nižšie, tým je stena väčšia a pod nástupom to už vyzerá celkom zaujímavo...

Počasie sa zdá byť stabilné, trochu mrzne a tu dole je takmer bezvetrie, hoci hore na Váhe povievajú zástavy snehu. Niečo po ôsmej sa púšťam do odklínania prvých metrov.

Už po pár ľahkých krokoch ma v rozlete zastavuje nafúkaný kolmý sneh. Traverzujem doprava popod malý previs a dostávam sa do mixového žliabku, ktorý sa vyššie mení v strmý kút. Ešte pridám pár metrov a je tu koniec lana. Dĺžka na rozlezenie. Štandujem pod výraznou hranou zárezu a doberám Jana s Milanom. Mám pocit, že sme trochu pomalí a akosi unavení. Milanova „Slivovic“ včera večer, preložená pivkom, si žiada svoje... S Janom na seba nadávame a sľubujeme si, že už žiaden alkohol... Ďalšiu dĺžku zárezom ťahá Jano. Treba liezť, skala je trochu zvetraná, neolezená a aby sme sa pod ním nenudili, vytrvalo nám posielala menšie kamenné pozdravy. Doliežam k nemu a hneď pokračujem ďalej na malé snehové pole pod horným zárezom. Zárez je asi 20 metrov nado mnou uzavretý previsom. Už dole nám bolo jasné, že toto bude kľúč k stene. O chvíľu sú obaja partáci pri mne a náš tajný tromf „Mistr M“ vyraža dopredu. Či vlastne viac-menej hore... Lezenie trochu rozlámanou, no ľadom a snehom zviazanou platňou nie je ľahké. S pomocou zakladaných zbraní sa pomaly, ale isto dostáva pod previs, kde sa mu darí založiť frienda. Napäto čakáme, čo bude ďalej. Je jasné, že sa rozhoduje o výsledku nášho dnešného snaženia. Vítáží Janova silná motivácia. Nastúpa pod previs, zakladá ľavú zbraň na „spodáka“ a neskutočným rozštepom našliapne doprava na veľkú nafúkanú snehovú hrudu prilepenú v kolmej stene pod vytekajúcim cencúľom ľadu. Zatína doň zbraň, prenáša ťažisko na pravú nohu. No tu to už nalepený sneh

nevydržal a riadny kusisko padá rovno na nás. Hádzem sa na Milana a obrovská, možno dvadsaťkilová hruda sa rozbieja na mojom pôvodnom mieste... Dobre to dopadlo, môžeme pokračovať. Pohľad nahor upresňuje, že ešte nič nijako nedopadlo, teda okrem tvrdého snehu. Jano visí v previse na jednej v úzkom ľade zaseknutej zbrani, mačky lietajú kade-tade a nie a nie sa zachytiť... Zdá sa, že je na pokraji pádu, druhú zbraň nie je kam zaťat', no prekladá ju cez hrot prvej a vydrie to po rukách. Stráca sa nám v kútovom komíne nad previsom, ale ešte chvíľu trvá, kým zaštanuje. Fúúú! Vyzerá to, že najťažšie máme za sebou. Tak a teraz je rad na mne. Je to naozaj dosť ťažké, no zabojujem, v kľúčovom mieste sa cítim ako Jeff Lowe vo Vaile, nohy nie je o čo oprieť, pod nimi hĺbka. Preliezam to podobne ako Jano s prekríženými hrotmi zbraní a doliezam na "štanď" v otvorenom, strmom komíne. Je mi jasné, že tu nie je miesto pre tretieho a aj obliezanie by bolo veľmi nepríjemné. A tak posielam Jana doliezt' kútový komín a urobiť pohodlný štanď niekde vyššie, v ľahšom teréne. Ďalšie metre však tiež nie sú zadarmo a chvíľu to ešte trvá, kým môžem dobrať Milana. Ten ostáva verný svojej filozofii a dáva to takmer s kľudom Angličana. S vedomím, že najťažšie je už za nami, doliezame krátku, avšak ešte prekvapivo hustú dĺžku k Janovi. Čas už pokročil, a tak sa ihneď vydávam razit' ľahšie metre k vrcholu. Ten dosahujeme, po asi štyroch ďalších dĺžkach, tesne pred zotmením, ktorého rýchly postup nás, tu v tieni Vysokej a Rysov, trochu prekvapuje. Vydýchame si. Podanie rúk, balíme laná. Teraz nás čaká „len“ zostup strmým snehovým úbočím, traverz pri čelovkách popod „Galerku“ a nakoniec najzúfalejšia časť dňa, výšľap do Váhy. Naša ranná stopa je úplne zasypaná, a tak prejde trocha času, kým okolo 21:00 otvárame opäť dvere prívetivej chaty. Únava, spokojnosť, pohoda... A aby som nezabudol, ešte názov novej cesty: „Temné sily nad nami.“ Nie bezdôvodne sme v tom období mali taký pocit... Ale to by už bolo iné rozprávanie.

Len tak nenápadne prešlo okolo ďalších osem rokov a my sme opäť v tej istej stene. Dnes je to zas iné. Budík zvonil 3:30 a o hodinu na to vyrážame, tentoraz ako účastníci tradičného zimného sústredenia, z chatky v Bielovodskej. Tmou kráčame tichým lesom, každý s vlastnými myšlienkami. V prahu do Českej doliny nám trochu znepríjemňujú život hrudy spadnutej lavíny, ktorú uvolnilo včerajšie popoludňajšie slnko. Stuhli na kosť, či vlastne ľad, a teraz nepríjemne vykrúcajú nohy. Keď vchádzame na pleso, svitá... Obloha krásne čistá, vyzerá to na nádherný deň! Niečo pred siedmou sme pod stenou a pozeráme hore, do našej dnešnej línie. Je jasná, je pekná, pôjde to! Krátky oddych, prezliekanie prepotených vecí, nahodiť vercajg, trochu horúcej tekutiny z termosky a šliapeme hore pod nástup. Znovu, už tradične, ťahám prvú, nástupovú dĺžku. Mačky občas zdravo zaškrípu o skalu, no o chvíľu už robím štanď pod začiatkom výrazného zárezu. Doberám Jana, čakám, že pôjde ďalej, ale on vraví, že táto krátka, ľahká dĺžka sa neráta, nech len ťahám aj tú ďalšiu. No čo už... Je asi osem hodín, keď vlietam, trochu fučiac, po zaklinených zbraniach vytlačajúcou stienkou do zárezu. Skala púšťá trochu vľavo, ale už po pár metroch mi je jasné, že musím späť doprava. Trochu strácam čas zaist'ovaním a už sa púšťam do traverzu. Darí sa a pokračujem priamo hore zárezom do úzkeho, hladkého, proste nepríjemného komínika, kde navyše začínam cítiť trenie lana. Našťastie je krátky a o chvíľu ho mám za sebou. Lenže nad hlavou mám ďalší, zužujúci do šírčiny... Komínik vyzerá dosť ťažko, no aj tak ho skúšam. Obtiažnosť, znásobená teraz už silným ťahom lana, ma ale posielala naspäť. Dve celkom slušné skoby a štanďujem. Jano dolieza s tým, že to teda vôbec nebola ľahká dĺžka. No veď ešte nevie, možno však tuší, čo čaká jeho. Nalieza do komínika, vpravo sa mu darí umiestniť tenký americký nožík a už bojuje so zaklinenými zbraňami v zužujúcej sa škáre. Mačky škrípu v hladkej platni, ja ešte očami kontrolujem štanď. Jediná postupová skobka sa mi nezdá veľmi dôveryhodná, ale moje obavy sú zase raz zbytočné... Zbrane vydržali, jedna z mačiek sa o čosi neviditeľné zachytila a miesto, ktoré sme neskôr ohodnotili ako kľúčových M6, má Jano za sebou. A ťažké lezenie pokračuje... Teraz už širokým komínom, vyplneným ubitým, nafúkaným snehom, cez previs tvorený vkladnými balvanmi. A nad ním ďalej, na stanovište

pod veľkým, strechovým previsom. Skôr akési orlie hniezdo. Na rade som opäť ja. V komíniku skúšam liezť najskôr zvnútra, ale v zúžení sa mi zasekne prilba... Dávam ju dole, skúšam, či neprejde aspoň hlava, no o chvíľu je jasné, že takto teda nie! Kúsok sa vraciam a naliezam tak ako Jano, zvonku. Chvíľu nechápem, ako to preliezol, idem na doraz, vklínim pravý čakan naprieč do širokej škáry, mačkami hľadám zrná v platni pre predné hroty a preliezam! Super! Nálada je výborná, darí sa aj ďalej, no keď som asi 4-5 metrov pod Janom, pri odtlačení sa v širokom komíne, mi čosi praská v chrbte, pod pravou lopatkou cítim strašnú bolesť a naozaj mám pocit, že končím... Chvíľu rozdýchavam, bolesť pomaly poľavuje, skúšam pravú ruku. Potiahnúť sa, to na prekvapenie ide, lenže odtlačiť sa nedá... Ešte sa celkom nevzdávam a doliezam na exponovaný štand v diere pod prevismi. Zvažujeme, čo ďalej. Hnevám sa na seba, je mi ľúto zlaniť. Vravím Janovi, aby šiel dopredu. A ja to už nejako skúsím... Ďalší postup vyzerá dosť divoko, skôr na hákovku. V tej chvíli sme obaja mysleli na ústup, ale nik z nás to nahlas nepovedal. Tu bol teda kľúč k stene. Jano vyráža vodorovným traverzom popod strechu a cez tenké skobky sa dostáva po asi piatich metroch na exponovanú hranu. Pokračuje ešte pár metrov, no je jasné, že pri ďalšom kľučkovaní pomedzi previsy by lano bolo v tvrdej opozícii, a tak robí vzdušné stanovište po tejto mikrodĺžke. Keď začínam rušiť svoje, vytrháva sa mi jeden z dvoch „priateľov“ a tak sa, trocha zľaknutý, ocitám o pol metra nižšie. Nič sa nedeje, veď okrem friendov tu mám aj poistku – zvetrané skalné hodiny. A trocha zľaknutia vraj ešte nikoho nezabilo...

Cezdve, či tri skoby doliezam pod Jana a, predsa len trochu vyplašený, vylepšujem exponovaný štand. K čoku naľukám dve skobky, zakladám friendíka č.1, tep mi klesá a prvolezec môže vyraziť pomedzi strechy a previsy. Je to na ňom. A nevyzerá to veľmi ružovo. Avšak Jano je Jano, nadáva a bojuje, bojuje, drie a nadáva. Pokiaľ ho vidím, lezie voľne, ale asi po desiatich, či dvanástich metroch mizne za hranou. Lano sa pohybuje v rytme nepravidelného tanga hore, dole, občas na chvíľu zastane. Napokon sa predsa len opäť pohne hore, sprevádzané okolo padajúcimi kamienkami a plachtiacimi kúskami lišajníka. Ticho v doline občas prerušia bojovo znejúce nadávky. Čas sa vlečie, začínam tuhnúť, keď sa ťah lana významne zrýchli a po dobraní počujem slabé POĎ! Z tejto dĺžky si pamätám najmä bolesť. Aj keď som sa snažil vyhnúť odtláčaniu pravou rukou, vždy sa tomu nedalo vyhnúť. Ale zistil som, že ak zvládnem tú prenikavú bolesť, telo funguje a liezť sa dá. No priznávam, čím som bol vyššie, tým viac mi bolo voľné lezenie ukradnuté a Á-nuliek pribúdalo. Hore na štande sa dozvedám, že občas sa chytil aj môj líder. Nevadí, sme radi, veď najťažšiu časť steny máme už pod sebou. No na vrchol je ešte ďaleko a tak hneď vyrážam snehovým vhlbením na hrebeňovitý pilier deliaci našu severozápadnú od severnej (severovýchodnej ?) steny. Ďalších asi dvesto metrov na vrchol s občasnými prekvapeniami, ktoré už ťahal Jano, tiež nebolo celkom grátis. Nik našťastie nespadol a nič iné nás už nemohlo zastaviť. A tak opäť, ako pred pár rokmi, sme na vrchole Pustej veže s prichádzajúcou tmou. Unavení, ubolení a spokojní pomaly schádzame do tichej, tmavej doliny.

Cesta dostala názov až na druhý deň ráno: „Tieň pokánia“. Ako odkaz na preveselý večer dva dni predtým.

Ešte upratať chatku, znovu trochu zaťat' zuby a krásnou, opäť slnkom zaliatou Bielovodskou zošliapať dole. V chrbte to bolí, no vo vzduchu je jar.